روزنه

زنگ هشدار برای دستگاه امنیتی ایران

● **ایسنا:** گروه بین‌المللی بحران مستقر در آمریکا، در گزارشی نوشت اگر آن‌طور که ادعا شده است، حادثه تروریستی چهارشنبه گذشته در تهران کار داعش باشد، این اولین‌باری است که این گروه تروریستی توانسته در خاک ایران دست به چنین اقدامی بزند، اما حملات تروریستی در ایران پیش از این نیز روی داده است. در سال‌های ابتدایی انقلاب گروهک تروریستی منافقین بیش از ۱۲۰ حمله تروریستی انجام داد که در نتیجه آنها صدها هزار ایرانی جان خود را از دست دادند. در پی وقوع این حوادث، جمهوری اسلامی یک ظرفیت قوی برای مقابله با تروریسم در نیروهای امنیتی و اطلاعاتی و به علاوه نیروهای بسیج ایجاد کرد که سبب شد ایران باثبات‌ترین کشور در منطقه باشد. از زمان ظهور گروه تروریستی داعش نیز این گروه به دفعات تلاش کرده بود تا دست به حملات تروریستی در ایران بزند که موفق نشده و تمامی طرح‌های آنها توسط نیروهای ایرانی دفع و خنثی شده بود. این حملات همگی به تفکر فرقه‌گرایانه افراطی که در عراق و سوریه می‌جنگند، مرتبط است و ایران در هر دو کشور با آن مقابله می‌کند. دراین‌میان آنچه تعجب‌برانگیز است، این نیست که چنین حادثه‌ای در ایران رخ داده، بلکه این است که ایران توانسته برای مدتی طولانی از وقوع آن جلوگیری کند. بااین‌حال حادثه روز چهارشنبه می‌تواند زنگ هشداری برای دستگاه امنیتی ایران باشد. این مؤسسه در ادامه گزارش خود با اشاره به اینکه برخی مقامات ایرانی این حادثه را تلاشی از سوی عربستان و آمریکا برای عقب‌راندن سیاست‌های منطقه‌ای تهران می‌دانند، نوشت: روابط میان ایران و عربستان در طول ماه‌های گذشته دچار تنش بیشتری شده، اما هنوز هیچ نشانه‌ای دال بر تشدید فوری اصطکاک میان دو کشور دیده نشده است. به نظر نمی‌آید که هیچ‌یک از آنها خواهان مقابله مستقیم با یکدیگر باشند، اما به طور قطع این افزاش تنش به پیش‌بینی‌های غلط از سوی هر دو طرف منجر خواهد شد که به تشدید تفرقه‌گرایی کمک خواهد کرد. بااین‌حال این حوادث در داخل ایران بیشتر به اتحاد ایرانیان و جمع‌شدن آنها زیر پرچم کشورشان منجر خواهد شد. پنج تا ۱۰ درصد از جمعیت این کشور را سنی‌ها تشکیل می‌دهند، اما تکفیری‌ها در میان این افراد از اقبال بسیار کمی برخوردارند. مردم مناطق سنی‌نشین در ایران حضور گسترده‌ای در انتخابات ریاست‌جمهوری اخیر این کشور داشتند.

گفت‌وگو با «ویلیام مک کانتز» نویسنده کتاب «داعش و آخرالزمان»

چرا داعش به ایران حمله کرد

ترجمه: مونس نظری

متیو بل: بمب‌گذاران و افراد مسلح، روز چهارشنبه به مجلس و آرامگاه آیت‌الله خمینی یورش برده و ده‌ها کشته زخمی بر جای گذاشتند. این اولین حمله این گروه به کشور ایران بوده است. پس از رشته حملات گسترده داعش به کشورهای غربی، حال سؤال اینجاست که چرا این گروه ناگهان ایران را هدف گرفته است؟ برای دریافت بینشی به این موضوع، جهان را ارجاع می‌دهیم به کتاب «داعش و آخرالزمان»، نوشته «ویلیام مک کانتز» که مدیر پروژه روابط ایالات متحده با جهان اسلام در مؤسسه بروکلین است.

دیدگاه داعش و متحدانش به جمهوری اسلامی ایران چیست؟

در وهله اول آنها ایران را رقیب مذهبی خود می‌پندارند. ایران (به عنوان مرکز) «مسلمانان شیعه» یکی از دو قطب مهم جهان اسلام به شمار می‌رود و در این زمینه داعش همواره آن را هماورد خود پنداشته است. همین‌طور درباره کنترل عراق رقابتی راهبردی میان این دو وجود دارد. داعش از بدو تأسیسش در سال ۲۰۰۶ با ایران سر جنگ داشته و همیشه در فکر حمله‌ای به این کشور بوده است؛ اما تا به این زمان هیچ‌گاه دست به این کار نزده.

کمی بیشتر درباره رقابت مذهبی بگویید. غیر از این است که داعش ایرانیان شیعه را نه‌تنها رقیب خود، بلکه مرتد می‌پندارد؟

دقیقا همین‌طور است. جهادگران سنی دیدگاه تاریکی به شیعه دارند. آنها رهبران شیعه را به ارتداد متهم می‌کنند و حتی بحث‌هایی درباره مرتدبودن توده مردم نیز میان‌شان وجود دارد. از نظر داعش، ایرانیان مرتد هستند؛ همگی‌شان. روگردانی دینی از نظر آنها هیچ جای بخشش ندارد. از دیدگاه داعش، مسلمانان شیعه همگی خطوط مجاز را رد کرده‌اند - حتی بدتر از کفاری نظیر یهودیان و مسیحی‌ها- به این دلیل که به عقیده آنها این گروه شیعه خارج از چارچوب‌های اسلام واقعی، برای خود پایگاه نیز درست کرده‌اند.

حالا که داعش در حال ازدست‌دادن منطقه تحت نفوذ خود در عراق و سوریه و حتی مناطقی است که زمانی جایگاه محکمی در آن داشت، چرا تصمیم گرفته مقابل قدرتی منطقه‌ای مانند ایران، قد علم کند؟

در ظاهر شاید این موضوع بی‌معنی باشد. اما دلایل متعددی برای این اقدام وجود دارد؛ اول از همه (تلاش برای) تنبیه‌کردن ایران به خاطر نقشش در عراق. دوم برای مجبورکردن ایران به درگیری بیشتر در عراق. حتی شاید پیشروی تا حد یک نبرد فرقه‌ای بزرگ. تصوری که وجود دارد این است که اگر این جنگ به‌وضوح به جنگی فرقه‌ای تبدیل شود، داعش می‌تواند حمایت بیشتری از سنی‌های محلی دریافت کند. دلیل دیگر این حمله می‌تواند (تلاش برای) شکست داخلی ایران از جانب اینها باشد. داعش گمان می‌کند این امر تبعات گسترده‌ای در پی داشته و به بیگانه‌شدن آنها در ایران خواهد انجامید و به دنبال آن تلاش می‌کند سنی‌های ایران را با خود همراه کند. می‌توان از لنز رقابت با القاعده نیز به این موضوع نگاه کرد. داعش زمانی بخشی از القاعده بوده. در چند سال اخیر اما، این دو از هم جدا شده و در بازار (برای جلب) سنی‌های جهان با یکدیگر در رقابت‌اند. داعش از سال گذشته یا کمی عقب‌تر از آن، در استخدام نیرو با مشکل مواجه شده؛ چراکه با اتخاذ تمهیدات امنیتی شدید، مرزهای زیادی را از دست داده است.

> **از نظر داعش، ایرانیان مرتد هستند؛ همگی‌شان. روگردانی دینی از نظر آنها هیچ جای بخشش ندارد. از دیدگاه داعش، مسلمانان شیعه همگی خطوط مجاز را رد کرده‌اند - حتی بدتر از کفاری نظیر یهودیان و مسیحی‌ها- به این دلیل که به عقیده آنها این گروه شیعه خارج از چارچوب‌های اسلام واقعی، برای خود پایگاه نیز درست کرده‌اند**

پس می‌خواهد با خودنمایی ثابت کند هنوز سر جنگ دارد و برای انجام این کار در جهان تسنن چه جایی مناسب‌تر از قلب ایران، آن هم در دو قطب مهم قدرت‌نمایی این کشور؟ از سوی دیگر این حمله نیز بخش دیگری از حملات چند روز اخیر در سطح جهان بوده که مستقیما یا به واسطه تحریک داعش صورت گرفته و این معنا را می‌رساند که داعش هنوز نیرو دارد و می‌تواند قدرت‌نمایی کند.

در ماه رمضان، ماه روزه‌داری مسلمین هستیم. در همین ماه، داعش اقدام به حملاتی گسترده احتمالا با یک هدف مشابه- جذب نیروهای بیشتر - کرده است؛ بنابراین گرچه به نظر می‌رسد قلقلک قدرت بزرگی مثل ایران در این میان کار احمقانه‌ای بوده باشد، اما اهدافی که داعش از دست‌زدن به این عملیات در پی رسیدن به آن بوده به نظر هوشمندانه می‌رسد.

به ظن شما داعش مدت‌های مدیدی به دنبال چنین حمله‌ای به ایران بوده است؟

ما از پیش، این موضوع را از بررسی اسناد داخلی داعش و القاعده می‌دانستیم؛ اینکه داعش مدت‌های مدیدی است قصد حمله به ایران را دارد. اما سازمان شکل‌دهنده داعش، یعنی القاعده او را از دستیابی به این هدف دلسرد کرده بود.اما پیش از آن، باید قدرت این کار را نیز پیدا می‌کرد. داعش تعدادی نیرو دارد- برخی سلفی‌های داخل ایران -که برای جنگ به عراق فرستاده می‌شوند. شاید پایه‌گذار حمله روز چهارشنبه نیز یکی از همین افراد بوده باشد. همه چیز معلوم می‌شود؛ بنابراین پس از جداشدن داعش از القاعده در سال ۲۰۱۴ شاید کمبود نیرو یکی از دلایلی بوده باشد که از آن زمان شاهد چنین حملاتی نبوده‌ایم.

از دو محلی که در حمله روز چهارشنبه تهران هدف قرار گرفتند بگویید. ساختمان پارلمان ایران و آرامگاه بنیان‌گذار جمهوری اسلامی.

خب! پارلمان قطعا قلب دولت ایران محسوب می‌شود؛ قطب قانون‌گذاری آن. حرم آیت‌الله خمینی نیز قلب معنوی شهر تهران به شمار می‌رود. آیت‌الله خمینی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی بوده که عده‌ای نیز معتقدند او شخصیتی فراتر از این حرف‌ها نیز هست؛ جایگاهی نزدیک به جایگاه مسیح؛ بنابراین این حمله هر دو قلب برتر مشورتی و معنوی انقلاب را هدف قرار داده است.

سؤال آخر اینکه پس از این حمله آمریکا از چه جنبه‌هایی در معرض خطر قرار می‌گیرد؟

این همبستگی میان کشورها را نشان می‌دهد که در شرایطی که عده‌ای غیرنظامی قربانی می‌شوند با کشور مورد نظر ابراز همدردی کنند. غالب اعضای لیست تروریستی آمریکا را سنی‌ها تشکیل می‌دهند؛ اما نه صرفا آنها. در گذشته آمریکا گروه‌هایی با عنوان سازمان‌های تروریستی برای تهدید کشور ایران تشکیل داده است که هیچ‌کدام تهدیدی را بر آمریکا تحمیل نمی‌کردند. به نظر می‌رسد این اصل کماکان مورد حمایت قرار گیرد.

منبع: TIMA via REUTERS

خبر

سنا امروز تحریم‌های جدید علیه ایران را به رأی می‌گذارد

● تلاش سناتورهای آمریکایی برای اعمال فشار بر ایران امروز با رأی‌گیری درباره طرح «قانون مقابله با اقدامات بی‌ثبات‌کننده ایران- ۲۰۱۷» ادامه پیدا می‌کند. کمیته روابط خارجی سنا پیش‌تر پیش‌نویس این طرح را تصویب کرده است. طرح جدید در صورت تبدیل‌شدن به قانون، تحریم‌های غیرهسته‌ای علیه ایران را در سه محور «موشکی»، «تروریسم» و «تحریم‌های تسلیحاتی» افزایش می‌دهد. تهیه‌کنندگان طرح آن را مخل اجرای برجام نمی‌دانند، اما مقامات سابق آمریکایی ازجمله جان کری درباره اخلال این طرح در مسیر اجرای برجام هشدار داده‌اند. مقامات ایرانی نیز تصویب این تحریم‌ها را خلاف اصل اجرای موفقیت‌آمیز برجام می‌دانند. عباس عراقچی معاون وزیر خارجه کشورمان دیروز نهایی‌شدن این مصوبه کنگره را گامی در همین راستا {خلاف مسیر اجرای برجام} ارزیابی کرد و گفت: «براساس بندهای ۲۶ و ۲۹ برجام، آمریکایی‌ها متعهدند که برجام را با حسن‌نیت و در فضای سازنده اجرا کنند و از هر اقدامی که اجرای موفقیت‌آمیز برجام را تحت‌الشعاع قرار دهد، خودداری کنند. به اعتقاد ما حرکت‌هایی که در طول یک سال‌ونیم گذشته چه توسط دولت قبلی آمریکا و چه توسط دولت جدید آن صورت می‌گیرد، در موارد بسیاری برخلاف تعهدات آمریکا در این سه اصل است». عراقچی گفت: «اصلاحات متعددی تاکنون صورت گرفته و تلاش می‌کنند که موارد نقض برجام را از درون این قانون خارج کنند. به اعتقاد ما نفس تصویب چنین قانونی می‌تواند برخلاف اصل حسن‌نیت و اصل اجرای موفقیت‌آمیز برجام باشد. ما همه موارد را به هیئت نظارت بر اجرای برجام گزارش می‌دهیم و تصمیم مقتضی توسط این هیئت اتخاذ خواهد شد». به گفته او، جلسه آتی کمیسیون مشترک که هر سه ماه یک بار تشکیل می‌شود، در تیر ماه خواهد بود. گفتنی است، سنای آمریکا که هفته قبل برای بررسی این طرح به حد نصاب نرسیده بود، چهارشنبه گذشته بعد از حمله تروریستی به ایران از پیشبرد طرح مذکور خبر داد. عراقچی درباره ادعاهای مقام‌های آمریکایی مبنی بر حمایت ایران از تروریسم و تصویب چنین طرحی علیه ایران، نیز گفته است: «اظهر من‌الشمس است که تصویب چنین طرحی در این فضا بسیار شرم‌آور و نشان‌دهنده سردرگمی و سیاست‌های بسیار غلط و ناشی از برداشت‌های نادرست نسبت به مسائل منطقه است».